

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๐.๔/ว ๕๐๔

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง การเจาะและใช้น้ำบาดาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่ ทส ๐๗๐๔/๑๕๗

ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลว่า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้มีความเห็นเกี่ยวกับสถานะภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้งเป็นองค์การของรัฐจะอยู่ในข่ายได้รับยกเว้นตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติ น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ใช่องค์การของรัฐซึ่งอยู่ในข่ายได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งจากความเห็นดังกล่าว เป็นผลให้การเจาะน้ำบาดาลหรือการใช้น้ำบาดาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลและต้องได้รับใบอนุญาตแล้วจึงจะดำเนินการต่อไปได้ ซึ่งที่ผ่านมากรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้มีการแจ้งเวียนในเรื่องดังกล่าวและได้รับความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ในการดำเนินการ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้ถูกต้องแล้วเป็นจำนวนหนึ่ง ในการนี้ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ขอเรียนเพิ่มเติมว่า การใช้น้ำบาดาลในท้องที่ที่ยังไม่มีน้ำประปาของการประปานครหลวงหรือการประปาส่วนภูมิภาคใช้ ผู้รับใบอนุญาต ใช้น้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคหรือบริโภคจะได้รับยกเว้นค่าใช้น้ำบาดาลหรือค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลด้วย และหากประสงค์ จะเจาะน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาลจากบ่อน้ำบาดาลเดิมที่มีอยู่ โปรดติดต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ เขตน้ำบาดาลจังหวัดแต่ละจังหวัด เพื่อยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้ถูกต้องต่อไปด้วย ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัยเพิ่มเติมประการใด โปรดติดต่อกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้โดยตรงที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๖๖๖ ๗๓๒๑ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอให้จังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายทวี เสริมภักดีกุล)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

ส่วนส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๑๒ โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๖๙๓๑

ผู้ประสานงาน นายสมชาย จันทน์ธม โทร. ๐๘-๑๓๘๔-๘๙๐๙

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 4236
วันที่ 18 ม.ค. 2562
เวลา.....

ที่ ทส ๐๗๐๔/๖๕๗

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๒๖/๘๓ ซอยงามวงศ์วาน ๕๕ ถนนงามวงศ์วาน

แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๒

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
เลขรับ 1149
วันที่ ๑๘ ม.ค. ๒๕๖๒
เวลา.....

เรื่อง การเจาะและใช้น้ำบาดาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๑๐๖๗ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๒
เรื่อง ขอรื้อแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐
๒. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐
๓. กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
การเรียกเก็บค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕

ด้วยกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้มีข้อหารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในปัญหา
ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสถานภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้งเป็นองค์การของรัฐ
จะอยู่ในข่ายได้รับยกเว้นตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ หรือไม่ ซึ่งต่อมาคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗)
ได้พิจารณาข้อหารือแล้วแจ้งว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ใช่องค์การของรัฐซึ่งอยู่ในข่ายได้รับการยกเว้น
ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ขอเรียนว่า จากความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ดังกล่าว เป็นผลให้การเจาะน้ำบาดาลหรือการใช้น้ำบาดาลของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลและต้องได้รับ
ใบอนุญาตแล้วจึงจะดำเนินการต่อไปได้ ซึ่งที่ผ่านมากรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้มีการแจ้งเวียนในเรื่องดังกล่าว
และได้รับความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ในการดำเนินการยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้ถูกต้องแล้ว
เป็นจำนวนหนึ่ง

ในการนี้ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ขอเรียนเพิ่มเติมว่า การใช้น้ำบาดาลในท้องที่ที่ยังไม่มี
น้ำประปาของการประปานครหลวงหรือการประปาส่วนภูมิภาคใช้ ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคหรือ
บริโภคจะได้รับยกเว้นค่าใช้น้ำบาดาลหรือค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลด้วย (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ และ ๓) ดังนั้น
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในการแจ้งให้
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้การกำกับดูแล หากประสงค์จะเจาะน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาล
จากบ่อน้ำบาดาลเดิมที่มีอยู่ โปรดติดต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่เขตน้ำบาดาลจังหวัดแต่ละจังหวัด
เพื่อยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้ถูกต้องต่อไปด้วย ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัยเพิ่มเติมประการใด โปรดติดต่อ
กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้โดยตรงที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๖๖๖ ๗๓๒๑

สพค.
เลขรับ 396
วันที่ ๒๐ ม.ค. ๒๕๖๒
เวลา 15:44

/จึงเรียนมา...

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้การกำกับดูแล
ให้ความร่วมมือในการดำเนินการต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวจงจิตร นีรนทเมธิกุล)
อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

สำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาล

โทร. ๐ ๒๖๖๖ ๗๓๒๑

โทรสาร ๐ ๒๖๖๖ ๗๓๒๕

5

สำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาล
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
วันที่ 12 ตุลาคม 2552
วันที่ 12 ตุลาคม 2552
เวลา 13.47

12402
ร.ร. 9 ต.ก. 2552
เลข 13.47

เลขรับ 12559
วันที่ 9 ต.ก. 2552
เวลา 15.51 น.

ที่ นร ๐๔๐๑/ ๑๐๖ ๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

ตุลาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอรื้อแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐

เรียน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

หน้าห้อง อทบ.
เลขที่รับ 6079
วันที่ 9 ต.ก. 2552
เวลา 14.58 น.

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๑.๖/ป ๖๔๕
ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง สถานภาพขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖

ตามที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ขอรื้อปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับสถานภาพ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ และสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกาได้ขอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)
และกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น
บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าว
และมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วยนี้
อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
เพื่อทราบตามระเบียบแล้ว
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

เรียน อทบ.

เพื่อโปรดทราบ

๐ ๗

(นายอริยญา เทืองสวัสดิ์)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

- 9 ต.ก. 2552

สำนักอำนวยการ

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๔

ฝ่ายกฎหมายทรัพยากรธรรมชาติ

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๔ ต่อ ๑๖๖๔ (นางศิริสา)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๒ ๔๑๕๘

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

ขอแสดงความนับถือ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง สถานภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖

กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้มีหนังสือ ที่ ทส ๐๗๐๔/๔๔๕ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ตามที่มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ บัญญัติว่า พระราชบัญญัติน้ำบาดาลนี้ไม่ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค หรือเพื่อเกษตรกรรม ในส่วนที่เกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล เว้นแต่ในเขตท้องที่ที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจึงขอหารือว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล (เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร) เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้งเป็นองค์การของรัฐซึ่งอยู่ในข่ายได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยมีผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า การที่มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ บัญญัติว่า พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค หรือเพื่อเกษตรกรรมในส่วนที่เกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล โดยมีได้ให้คำจำกัดความ

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๔๐๑/๑๐๖๖ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๒ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค หรือเพื่อเกษตรกรรมในส่วนที่เกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล เว้นแต่ในเขตท้องที่ที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

คำว่า “องค์การของรัฐ” ไว้เป็นการเฉพาะ องค์การของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้จึงมีความหมายอย่างกว้าง ที่หมายถึงองค์กรทุกประเภทที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนองค์การของรัฐใดจะอยู่ในข่าย ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๕ นั้น จะต้องเป็นองค์การของรัฐที่มีหน้าที่หลักในการจัดทำน้ำ เพื่ออุปโภคบริโภคในลักษณะที่เป็นการให้บริการอันเป็นสาธารณูปโภคหรือเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ ตามแนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๓๖๙/๒๕๓๔^๖

กรณีตามข้อหาหรือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นองค์การของรัฐซึ่งอยู่ในข่าย ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ หรือไม่ นั้น เมื่อพิจารณามาตรา ๒๘๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่บัญญัติว่า ภายใต้บทบัญญัติมาตรา ๑ ประเทศไทย เป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้ รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน ในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการ สาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหานั้น โดยท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครอง ตนเองได้ ย่อมมีสิทธิจัดตั้งเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับมาตรา ๖๙^๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ บัญญัติว่า ท้องถิ่นใดที่เห็นสมควรจัดให้ราษฎรมีส่วนในการปกครองท้องถิ่น ให้จัดระเบียบ การปกครองเป็นราชการส่วนท้องถิ่น โดยในมาตรา ๗๑^๘ บัญญัติให้การจัดระเบียบการปกครอง ราชการส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น แสดงให้เห็นว่าองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นเป็นการจัดระเบียบบริหารราชการรูปแบบหนึ่งที่รัฐกระจายอำนาจการบริหารราชการ ให้แก่ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ด้วยเหตุนี้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นองค์การของรัฐประเภทหนึ่งที่มีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการ

^๖บันทึก เรื่อง หาหรือปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ (การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นองค์การของรัฐที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียค่าใช้น้ำบาดาลหรือไม่) (เรื่องเสร็จที่ ๓๖๙/๒๕๓๔)

^๗มาตรา ๒๘๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๑ รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหานั้น

ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ ย่อมมีสิทธิจัดตั้งเป็นองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

^๘มาตรา ๖๙ ท้องถิ่นใดที่เห็นสมควรจัดให้ราษฎรมีส่วนในการปกครองท้องถิ่น ให้จัดระเบียบการปกครองเป็นราชการส่วนท้องถิ่น

^๙มาตรา ๗๑ การจัดระเบียบการปกครององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น” ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด สำหรับหน้าที่ในการจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค แม้กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น มาตรา ๒๓^๑ และมาตรา ๖๘^๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ จะกำหนดให้สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร แต่หน้าที่ดังกล่าวเป็นเพียงหน้าที่หนึ่งในหลายหน้าที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจดำเนินการนั้นได้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่ใช่องค์การของรัฐที่มีหน้าที่หลักในการจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคหรือเพื่อเกษตรกรรมตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากนี้ เมื่อตรวจสอบเจตนารมณ์ของการยกร่างมาตรานี้ ปรากฏว่าไม่ประสงค์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้^๓ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่ใช่องค์การของรัฐซึ่งอยู่ในข่ายได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินำบาตล พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินำบาตล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖

คุณพรทิพย์ จาละ

(เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๕๒

มาตรา ๒๔๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดการบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวมด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๒๓ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย สภาตำบลอาจดำเนินการภายในตำบลดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๖๘ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

ฯลฯ

ฯลฯ

“การพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินำบาตล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ... ของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) (เรื่องเสร็จที่ ๖๗๓/๒๕๕๑)

กฎกระทรวง
ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๔๐)
ออกตามความในพระราชบัญญัติน้ำบาดาลพ.ศ. ๒๕๒๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการน้ำบาดาล ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐

ข้อ ๒^๑ ภายใต้บังคับข้อ ๗ ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม ให้กำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาล ดังนี้

(๑) ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๓
อัตรารูกลบาศก์เมตรละสี่บาท

(๒) ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๓
อัตรารูกลบาศก์เมตรละสี่บาทห้าสิบสตางค์

(๓) ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔
อัตรารูกลบาศก์เมตรละห้าบาท

(๔) ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔
อัตรารูกลบาศก์เมตรละห้าบาทห้าสิบสตางค์

(๕) ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๔
อัตรารูกลบาศก์เมตรละหกบาท

(๖) ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๔
อัตรารูกลบาศก์เมตรละหกบาทห้าสิบสตางค์

(๗) ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๕
อัตรารูกลบาศก์เมตรละเจ็ดบาท

(๘) ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๕
อัตรารูกลบาศก์เมตรละเจ็ดบาทห้าสิบสตางค์

(๙) ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๕
อัตรารูกลบาศก์เมตรละเจ็ดบาทเจ็ดสิบห้าสตางค์

^๑ ข้อ ๒ แก้ไขโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐

(๑๐) ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๕
อัตราลูกบาศก์เมตรละแปดบาท

(๑๑) ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๖
อัตราลูกบาศก์เมตรละแปดบาทยี่สิบห้าสตางค์

(๑๒) ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้นไป
อัตราลูกบาศก์เมตรละแปดบาทห้าสิบสตางค์

ในเขตท้องที่จังหวัดอื่นนอกจากวรรคหนึ่ง ให้กำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลลูกบาศก์เมตรละ
สามบาทห้าสิบสตางค์

ข้อ ๓ การคำนวณค่าใช้น้ำบาดาลให้คำนวณตามปริมาณน้ำบาดาลที่ใช้ ดังนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลติดตั้งเครื่องวัดปริมาณน้ำให้ชำระค่าใช้น้ำบาดาล
ตามปริมาณน้ำบาดาลที่วัดได้จากเครื่องวัดปริมาณน้ำนั้น

(๒) ในกรณีที่เมื่ออาจคำนวณปริมาณน้ำบาดาลได้จากเครื่องวัดปริมาณน้ำ เพราะผู้รับใบอนุญาต
ใช้น้ำบาดาลไม่ได้ติดตั้งเครื่องวัดปริมาณน้ำหรือด้วยเหตุอื่นใด ให้ชำระค่าใช้น้ำบาดาลตามปริมาณน้ำบาดาล
สูงสุดที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลโดยคำนวณตามวันที่เมื่ออาจคำนวณปริมาณน้ำบาดาลได้ แต่ในกรณี
ที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่าผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลได้ใช้น้ำบาดาลสูงกว่าปริมาณน้ำบาดาลสูงสุดที่กำหนด
ไว้ในใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจประเมินปริมาณน้ำบาดาลเพิ่มขึ้น เพื่อใช้คำนวณ
ค่าใช้น้ำบาดาลได้ และผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาลตามปริมาณน้ำบาดาลที่พนักงาน
เจ้าหน้าที่ประเมินจนกว่าจะได้ติดตั้งเครื่องวัดปริมาณน้ำหรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะกำหนดเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินปริมาณน้ำบาดาลตาม (๒) ย้อนหลังไปก่อนเวลาชำระค่าใช้
น้ำบาดาลตามข้อ ๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลชำระค่าใช้น้ำบาดาลส่วนที่
เพิ่มขึ้นสำหรับงวดก่อน ตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่กำหนด

ข้อ ๔ ในท้องที่ที่ไม่มีน้ำประปาใช้ให้ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลได้รับยกเว้นค่าใช้น้ำบาดาล
ดังต่อไปนี้

(๑) การใช้น้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคหรือบริโภค ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการใช้น้ำบาดาลของโรงงาน
อุตสาหกรรม

(๒) การใช้น้ำบาดาลเพื่อการเพาะปลูก

(๓) การใช้น้ำบาดาลเพื่อการเลี้ยงสัตว์ เฉพาะในส่วนที่ไม่เกินวันละห้าสิบลูกบาศก์เมตร

ข้อ ๔/๑^๒ ในกรณีที่สถานที่ประกอบกิจการน้ำบาดาลของผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลได้รับความ
เสียหายจากภัยธรรมชาติจนถึงขนาดที่ทำให้ไม่สามารถประกอบกิจการน้ำบาดาลได้ทั้งหมดหรือบางส่วน
อันเป็นเหตุมาจากคุณภาพของน้ำบาดาลไม่เป็นไปตามมาตรฐานน้ำบาดาล หรือในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตใช้
น้ำบาดาลมีความจำเป็นต้องใช้น้ำบาดาลเพื่อฟื้นฟูสถานที่ประกอบกิจการน้ำบาดาล ให้สามารถประกอบ
กิจการได้ตามปกติ ให้ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลได้รับยกเว้นค่าใช้น้ำบาดาลในแต่ละงวดได้ ครั้งละไม่เกินสาม
งวด ทั้งนี้ โดยให้ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลแจ้งต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ภายในสามสิบวัน นับแต่
วันที่เกิดภัยธรรมชาตินั้น

^๒ ข้อ ๔/๑ เพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๘ พ.ศ. ๒๕๔๓ ออกตามความในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐

ข้อ ๔/๒^๓ ให้ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลซึ่งได้ขึ้นทะเบียนการใช้น้ำบาดาลเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติไว้แล้วได้รับยกเว้นค่าใช้น้ำบาดาลได้ตามปริมาณน้ำบาดาลที่วัดได้จากเครื่องวัดปริมาณน้ำเพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัยชาตินั้น

การขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลประกาศกำหนด

ข้อ ๕ ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลในท้องที่ที่ไม่มีน้ำประปาใช้ ซึ่งไม่ได้รับยกเว้นค่าใช้น้ำบาดาลตามข้อ ๔ ให้ได้รับการลดหย่อนค่าใช้น้ำบาดาล ดังนี้

(๑) การใช้น้ำบาดาลเพื่อการเลี้ยงสัตว์ ให้คำนวณปริมาณน้ำบาดาลเพื่อการคิดค่าใช้น้ำบาดาลเพียงร้อยละสามสิบของปริมาณน้ำบาดาลที่ใช้ หรือของปริมาณน้ำบาดาลสูงสุดที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล หรือที่ประเมินได้ แล้วแต่กรณี

(๒) การใช้น้ำบาดาลของโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบจากผลิตภัณฑ์การเกษตรตามประเภทและชนิดที่รัฐมนตรีกำหนด ให้คำนวณปริมาณน้ำบาดาลเพื่อการคิดค่าใช้น้ำบาดาลเพียงร้อยละสามสิบของปริมาณน้ำบาดาลที่ใช้ หรือของปริมาณน้ำบาดาลสูงสุดที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลหรือที่ประเมินได้ แล้วแต่กรณี

(๓) กรณีนอกจาก (๑) และ (๒) ให้คำนวณปริมาณน้ำบาดาลเพื่อการคิดค่าใช้น้ำบาดาลเพียงร้อยละเจ็ดสิบห้าของปริมาณน้ำบาดาลที่ใช้ หรือของปริมาณน้ำบาดาลสูงสุดที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลหรือที่ประเมินได้ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๖ ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาลปีละ ๔ งวด ดังนี้

(๑) งวดที่ ๑ ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม

(๒) งวดที่ ๒ ตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายน

(๓) งวดที่ ๓ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน

(๔) งวดที่ ๔ ตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม

๔ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติอันเป็นเหตุให้ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลไม่สามารถชำระค่าใช้น้ำบาดาลได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในวรรคสอง ให้ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลชำระค่าใช้น้ำบาดาลสำหรับงวดที่ยังมิได้ชำระหรือยังชำระไม่ครบถ้วนนั้นภายในระยะเวลาไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่ภัยชาตินั้นได้สิ้นสุดลง

ข้อ ๖/๑^๔ เพื่อประโยชน์แห่งกฎกระทรวงนี้ คำว่า “ภัยธรรมชาติ” ให้ความหมายถึงอุทกภัย วาตภัย ภัยจากแผ่นดินไหว ภัยจากโคลนตม ภูเขาถล่ม หรือภัยธรรมชาติอื่นๆ อันเกิดจากธรรมชาติที่ไม่อาจป้องกันไว้ได้ หรือไม่อาจพึงคาดหมายล่วงหน้าได้ และให้รวมถึงภัยที่เกิดจากโรคระบาดสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

ข้อ ๗^๖ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลมิได้ชำระค่าน้ำบาดาลตามเวลาที่กำหนดไว้ ในข้อ ๖ สำหรับงวดใด ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาลสำหรับงวดนั้นในอัตราเป็นจำนวนเท่าของอัตราค่าใช้น้ำบาดาล ตามข้อ ๒ หรือในอัตราเท่ากับอัตราสูงสุดของค่าน้ำประปาในท้องที่หรือในจังหวัดที่บ่อน้ำบาดาลตั้งอยู่แล้วแต่กรณี สุดแต่อัตราใดจะต่ำกว่า ทั้งนี้ โดยคำนวณตามปริมาณน้ำบาดาลที่ใช้ในงวดที่ค้างชำระหรือมิได้ชำระภายในกำหนดเวลา ดังนี้

^๓ ข้อ ๔/๒ เพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๙ พ.ศ. ๒๕๕๕ ออกตามความในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐

^๔ ข้อ ๖ วรรคสาม เพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๙ พ.ศ. ๒๕๕๕ ออกตามความในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐

^๕ ข้อ ๖/๑ เพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๙ พ.ศ. ๒๕๕๕ ออกตามความในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐

^๖ ข้อ ๗ แก้ไขโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๘ พ.ศ. ๒๕๔๓ ออกตามความในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐

(๑) ในอัตราหนึ่งจุดหนึ่งเท่า กรณีชำระค่าใช้น้ำบาดาลภายในสามสิบวัน นับแต่วันพ้นกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ในข้อ ๖

(๒) ในอัตราหนึ่งจุดสองเท่า กรณีชำระค่าใช้น้ำบาดาลเกินกว่าสามสิบวันแต่ไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ในข้อ ๖

(๓) ในอัตราหนึ่งจุดสามเท่า กรณีชำระค่าใช้น้ำบาดาลเกินกว่าหกสิบวันแต่ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ในข้อ ๖

(๔) ในอัตราสองเท่า กรณีชำระค่าใช้น้ำบาดาลเกินกว่าเก้าสิบวัน นับแต่วันพ้นกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ในข้อ ๖

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับสำหรับค่าใช้น้ำบาดาลส่วนที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินเพิ่มขึ้นตามข้อ ๓ (๒) และผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลได้ชำระค่าใช้น้ำบาดาลส่วนที่เพิ่มขึ้นนั้นภายในเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด

ข้อ ๘ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๐

กร ทัพพะรังสี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

---

* พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาลที่กำหนดในกฎกระทรวงฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความพระราชบัญญัติ น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ยังกำหนดไว้ไม่เหมาะสม สมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเรียก เก็บเสียใหม่เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน นอกจากนี้สมควรกำหนดการยกเว้นค่า ใช้น้ำบาดาลสำหรับการอุปโภคหรือบริโภค การเพาะปลูก และเลี้ยงสัตว์ในท้องที่ที่ไม่มีน้ำประปาใช้ และแก้ไข เพิ่มเติมการลดหย่อนค่าใช้น้ำบาดาล เพื่อเป็นการบรรเทาภาระค่าใช้น้ำบาดาลแก่ผู้ใช้น้ำบาดาล จึงจำเป็นต้อง ออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง
กำหนดอัตราค่าอนุรักษน้ำบาดาล
และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกเก็บค่าอนุรักษน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ (๒/๑) และ (๒/๒) แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ และมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคำแนะนำของคณะกรรมการน้ำบาดาลออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑ แห่งกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าอนุรักษน้ำบาดาล และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกเก็บค่าอนุรักษน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑ ภายใต้ข้อบังคับข้อ ๔ ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม ให้กำหนดอัตราค่าอนุรักษน้ำบาดาล อัตราลูกบาศก์เมตรละสี่บาทห้าสิบสตางค์”

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๒/๑ แห่งกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าอนุรักษน้ำบาดาลและหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกเก็บค่าอนุรักษน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๔๗

“ข้อ ๒/๑ ให้ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลได้รับยกเว้นค่าอนุรักษน้ำบาดาล ดังต่อไปนี้

(๑) การใช้น้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคหรือบริโภค ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการใช้น้ำบาดาลของโรงงานอุตสาหกรรม

(๒) การใช้น้ำบาดาลเพื่อการเพาะปลูก

(๓) การใช้น้ำบาดาลเพื่อการเลี้ยงสัตว์ เฉพาะในส่วนที่ไม่เกินวันละห้าสิบลูกบาศก์เมตร”

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๒/๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าอนุรักษน้ำบาดาลและหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกเก็บค่าอนุรักษน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๔๗

“ข้อ ๒/๒ ในกรณีที่สถานที่ประกอบกิจการน้ำบาดาลของผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติจนถึงขนาดที่ทำให้ไม่สามารถประกอบกิจการน้ำบาดาลได้ทั้งหมด หรือบางส่วนอันเป็นเหตุมาจากคุณภาพของน้ำบาดาลไม่เป็นไปตามมาตรฐานน้ำบาดาล หรือ ในกรณีที่ ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลมีความจำเป็นต้องใช้น้ำบาดาลเพื่อฟื้นฟูสถานที่ประกอบกิจการน้ำบาดาลให้สามารถประกอบกิจการน้ำบาดาลได้ตามปกติ ให้ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลได้รับยกเว้นค่าอนุรักษน้ำบาดาลในแต่ละงวดได้ ครั้งละไม่เกินสามงวด ทั้งนี้ โดยให้ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลแจ้งต่อพนักงาน น้ำบาดาลประจำท้องที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เกิดภัยธรรมชาตินั้น”

ข้อ ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๒/๓ แห่งกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าอนุรักษน้ำบาดาลและหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกเก็บค่าอนุรักษน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๔๗

“ข้อ ๒/๓ ให้ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลซึ่งได้ขึ้นทะเบียนการใช้น้ำบาดาลเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติไว้แล้วได้รับยกเว้นค่าอนุรักษน้ำบาดาลได้ตามปริมาณน้ำบาดาลที่วัดได้จากเครื่องวัดปริมาณน้ำเพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาตินั้น

การขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลประกาศกำหนด”

ข้อ ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าอนุรักษน้ำบาดาล และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกเก็บค่าอนุรักษน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๔๗

“ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติอันเป็นเหตุให้ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลไม่สามารถชำระค่าอนุรักษน้ำบาดาลได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในวรรคสองให้ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลชำระค่าอนุรักษน้ำบาดาลสำหรับงวดที่ยังมิได้ชำระหรือยังชำระไม่ครบถ้วนนั้นภายในระยะเวลาไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่ภัยธรรมชาตินั้นได้สิ้นสุดลง”

ข้อ ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๓/๑ แห่งกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าอนุรักษน้ำบาดาลและหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกเก็บค่าอนุรักษน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๔๗

“ข้อ ๓/๑ เพื่อประโยชน์แห่งกฎกระทรวงนี้ คำว่า “ภัยธรรมชาติ” หมายความว่า ความถึงอุทกภัยวาตภัย ภัยจากแผ่นดินไหว ภัยจากโคลนตม ภูเขาถล่ม หรือภัยธรรมชาติอื่นๆ อันเกิดจากธรรมชาติที่ไม่อาจป้องกันไว้ได้ หรือไม่อาจพึงคาดหมายล่วงหน้าได้ และให้รวมถึงภัยที่เกิดจากโรคระบาดสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

ปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่อัตราค่าอนุรักษน้ำบาดาล และหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าอนุรักษน้ำบาดาลตามกฎหมายกำหนดอัตราค่าอนุรักษน้ำบาดาล และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกเก็บค่าอนุรักษน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่บังคับใช้ในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับสถานการณ์น้ำบาดาลที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรปรับปรุงอัตราค่าอนุรักษน้ำบาดาล ยกเว้น ค่าอนุรักษน้ำบาดาล และปรับปรุงหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าอนุรักษน้ำบาดาลให้แก่ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลที่ใช้น้ำบาดาลเพื่อกิจการบางประเภท และผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลซึ่งสถานที่ประกอบกิจการน้ำบาดาลได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ หรือซึ่งได้ใช้น้ำบาดาลเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้